

KONINKRIJK BELGIE

ROYAUME DE BELGIQUE

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

AVIS DU CONSEIL D'ETAT

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 10 februari 2000 door de Minister van Werkgelegenheid verzocht haar van advies te dienen over een voorontwerp van wet "tot wijziging van artikel 23 van de wet van 14 februari 1961 houdende economische expansie, sociale vooruitgang en financieel herstel (gewijzigd bij de wet van 7 april 1999)", heeft op 9 maart 2000 het volgende advies gegeven :

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, première chambre, saisi par le Ministre de l'Emploi, le 10 février 2000, d'une demande d'avis sur un avant-projet de loi "visant à modifier l'article 23 de la loi du 14 février 1961 d'expansion économique de progrès sociale et de redressement financier (modifiée par la loi du 7 avril 1999)", a donné le 9 mars 2000 l'avis suivant :

STREKKING VAN HET ONTWERP

Het om advies voorgelegde voorontwerp van wet strekt ertoe een aantal wijzigingen aan te brengen aan de controleregeling op de gezinstoestand van uitkeringsgerechtigde werklozen, geregeld in artikel 23 van de wet van 14 februari 1961 voor economische expansie, sociale vooruitgang en financieel herstel.

Het ontwerp beoogt vooreerst de rechten van de verdediging van de betrokken werkloze te verstevigen. Daartoe wordt het bestaande onderhoud met het oog op het nazicht van de gezinssituatie omgevormd tot een hoorzitting, wordt de Rijksdienst voor arbeidsvoorziening de verplichting opgelegd om de betrokken werkloze in de verschillende stadia van de procedure betreffende de controle op de gezinstoestand in te lichten over zijn rechten en verhaalmogelijkheden, en wordt hem de mogelijkheid geboden zich te laten bijstaan door een advocaat of een vakbondsafgevaardigde, zowel tijdens de hoorzitting, als tijdens een eventueel bezoek aan de door de werkloze bewoonde lokalen.

Het ontwerp schrapt voorts de mogelijkheid, voor de Rijksdienst voor arbeidsvoorziening, om bij de voorzitter van de arbeidsrechtbank toelating te vragen om de door de betrokken werkloze bewoonde lokalen te betreden wanneer de werkloze hiertoe zijn toestemming niet verleent of een gegeven toestemming intrekt. Teneinde het verdwijnen van deze specifieke procedure voor een deel te ondervangen, wordt aan de directeur van het werkloosheidsbureau de bevoegdheid gegeven om uitspraak te doen "op basis van de elementen waarover hij beschikt".

.../...

Tot slot wordt bepaald dat de betrokken sociaal verzekerde wordt ingelicht over de mogelijkheid om bij de bevoegde federale ombudsman een klacht in te dienen over het optreden van de Rijksdienst voor arbeidsvoorziening inzake de controle op de gezinstoestand.

ALGEMENE OPMERKINGEN

1. De vraag rijst of de stellers van het ontwerp voldoende oog hebben gehad voor het onderscheid dat bestaat tussen huiszoekingen die binnen het raam van een gerechtelijk onderzoek gebeuren, enerzijds, en huisbezoeken die binnen het raam van administratieve controles gebeuren, anderzijds.

De naar aanleiding van de controle op de gezinstoestand van werklozen verrichte huisbezoeken hebben als zodanig geen uitstaans met een gerechtelijk onderzoek, maar zijn een onderdeel van een administratief onderzoek. Binnen het raam van zulk een onderzoek is het niet mogelijk de onderzoeksrechter te verzoeken een bevel tot huiszoeking te verlenen, aangezien die rechter enkel een huiszoeking kan bevelen binnen het raam van een gerechtelijk onderzoek (1).

(1) De in de memorie van toelichting opgenomen verantwoording dat "de arbeidsrechter (...) niet het best (is) geplaatst om op het niveau van het gerechtelijk onderzoek te handelen", mist dan ook feitelijke grondslag.

2. Zoals de Raad van State, afdeling wetgeving, reeds opmerkte in zijn advies L. 28.780/1 van 2 februari 1999 (1), brengt een eigen regeling betreffende de huisbezoeken binnen het raam van de controle op de gezinssituatie van de werklozen, een verschil in behandeling met zich mee tussen diverse categorieën van sociaal verzekerden die, al naar gelang van de aard van het sociale voordeel waarop zij recht hebben, worden geconfronteerd met een verschil in toezichtsmaatregelen welke te hunnen opzichte kunnen worden getroffen. Hetzelfde geldt tussen werklozen onderling al naargelang de controle al dan niet betrekking heeft op hun gezinssituatie.

Teneinde er geen twijfel over te laten bestaan dat voor dit verschil in behandeling tussen de diverse categorieën van sociaal verzekerden objectieve en in redelijkheid aanvaardbare redenen voorhanden zijn en dat er op dat stuk geen onverenigbaarheid is met de grondwettelijke beginselen van de gelijkheid en de niet-discriminatie, zou van die redenen moeten worden melding gemaakt in de memorie van toelichting. Zulks houdt in dat niet enkel een verantwoording wordt gegeven voor het invoeren van de ontworpen maatregel op zich, maar ook voor het onderscheid in behandeling dat erdoor wordt gecreëerd tussen de zo-even vermelde categorieën van sociaal verzekerden.

3. Het ontwerp is zowel op wetgevingstechnisch, als op taalkundig vlak voor grondige verbetering vatbaar.

(1) Parl. St., Kamer, 1998-99, nr. 1912/7, p. 6-7.

3.1. Het ontwerp dient in drie verschillende artikelen te worden opgedeeld. In artikel 1 moet melding worden gemaakt van het grondwetsartikel dat de geregelde aanlegenschap kwalificeert met het oog op het bepalen van de toepasselijke parlementaire procedure. In artikel 2 moeten de aan artikel 23 van de wet van 14 februari 1961 aan te brengen wijzigingen worden weergegeven (of moet het gehele artikel worden vervangen; zie hierna sub 3.2.). Tot slot moet in artikel 3 de inwerkingtreding van de ontworpen wet worden geregeld.

3.2. In plaats van tal van punctuële wijzigingen aan te brengen in artikel 23 van de wet van 14 februari 1961, verdient het, omwille van de duidelijkheid, aanbeveling dat gehele artikel te vervangen. In de memorie van toelichting kan dan worden aangegeven op welke punten de ontworpen tekst verschilt van de bestaande tekst.

Wordt die suggestie niet gevolgd, dan dient het enige artikel, tweede lid, 1° tot 7°, (dat artikel 2 zou worden) grondig te worden geherstructureerd, met inachtneming van de gebruikelijke wetgevingstechnische regels, wat thans niet het geval is (1).

3.3. De Nederlandse tekst van het ontwerp is op tal van punten voor verbetering vatbaar. Zo dient er, in het algemeen, te worden op gewezen dat de in het ontwerp ge-

(1) De stellers van het ontwerp worden hierbij verzocht zich te laten leiden door de regels van de "Wetgevings-techniek, aanbevelingen en formules" (Internetsite : <http://www.raadvst-consetat.be/pdf/Wetgt1.pdf>).

bruikte terminologie beter dient aan te sluiten op de terminologie die thans wordt gehanteerd in artikel 23 van de wet van 14 februari 1961 en dat telkens dient te worden geschreven "eerste, tweede, derde ... lid" in plaats van "lid 1, lid 2, lid 3 ...".

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Opschrift

1. Het opschrift van de te wijzigen wet dient in de Nederlandse tekst letterlijk te worden weergegeven. Men schrijve derhalve "wet van 14 februari 1961 voor economische expansie, sociale vooruitgang en financieel herstel".

2. De vermelding tussen haakjes van de wet van 7 april 1999 dient te worden weggelaten.

Enig artikel, eerste lid

Luidens het eerste lid van het enige artikel (dat artikel 1 dient te worden) regelt de ontworpen wet een aangelegenheid als bedoeld bij artikel 78 van de Grondwet. In het tweede lid, 4°, van dat artikel wordt evenwel een bevoegdheid ontnomen aan de voorzitter van de arbeidsrechtbank.

.../...

Zoals de Raad van State, afdeling wetgeving, er reeds meermaals heeft op gewezen, volgt uit de onderlinge samenhang van artikel 77, eerste lid, 3°, van de Grondwet met artikel 77, eerste lid, 9°, van de Grondwet dat het bepalen van de bevoegdheid van de hoven en rechtbanken een integraal bicamerale aangelegenheid is (1).

Conform de bestaande parlementaire praktijk zal het voornoemde 4° uit het ontwerp dienen te worden gelicht om in een afzonderlijk ontwerp te worden ondergebracht, dat de volledige bicamerale procedure dient te doorlopen.

Enig artikel, tweede lid

1. Voor het huidige 1° dient een inleidende zin (die de inleidende zin van artikel 2 zou worden) te worden ingevoegd, die, mocht de suggestie om het gehele artikel te vervangen worden gevolgd (zie algemene opmerking, punt 3.2.), als volgt dient te luiden :

"(Art. 2). Artikel 23 van de wet van 14 februari 1961 voor economische expansie, sociale vooruitgang en financieel herstel, opnieuw opgenomen bij de wet van 7 april 1999, wordt vervangen als volgt :"

(1) Zie onder meer de adviezen L. 24.111/A.G.-A.V./2/V. -L. 24.594/A.G.-A.V./2/V. van 10 oktober en 18 oktober 1995, Parl. St., Kamer, 1995-96, nr. 364/1, L. 29.615/AV van 23 oktober 1995, Parl. St., Kamer, 1995-96, nr. 329/1; L. 24.713/3 van 9 november 1995, Parl. St., Kamer, 1995-96, nr. 287/1; L. 28.790/1 van 4 februari 1999, Parl. St., Senaat, 1998-99, nr. 1-614/12.

Mocht er toch voor worden geopteerd het artikel enkel te wijzigen en niet in zijn geheel te vervangen, dan dient die inleidende zin als volgt te luiden :

"(Art. 2). In artikel 23 van de wet van 14 februari 1961 voor economische expansie, sociale vooruitgang en financieel herstel, opnieuw opgenomen bij de wet van 7 april 1999, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

(...)"

Daarna dient het artikel als volgt te worden onderverdeeld :

"1° § 2 wordt gewijzigd als volgt :

- a) (...)
- b) (...)
- c) (...)
- d) (...)

2° § 3 wordt gewijzigd als volgt :

- a) (...)
- b) (...)

3° § 4 wordt vervangen als volgt :".

.../...

Enig artikel, tweede lid, 1°

In de memorie van toelichting wordt betoogd dat de vervanging van het woord "onderhoud" door het woord "hoorzitting" (1) zal leiden tot een systematische toepassing van de bepalingen betreffende de hoorzitting, opgenomen in het koninklijk besluit van 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering, wanneer de werkloze binnen het raam van de controle op zijn gezinssituatie door de Rijksdienst voor arbeidsvoorziening wordt uitgenodigd. Het kan evenwel worden betwijfeld of zulks effectief een gevolg is van die vervanging. Het koninklijk besluit van 25 november 1991 bevat immers de algemene regeling van de werkloosheidsreglementering, die te onderscheiden valt van de specifieke controleregeling inzake de werkloosheid, die is opgenomen in de wet van 14 februari 1961. Het loutere gegeven dat in die laatste wet eenzelfde begrip zal worden gebruikt als voorkomt in het koninklijk besluit van 25 november 1991 (2), heeft niet tot gevolg dat meteen alle regels die met betrekking tot het horen van werklozen in dat koninklijk besluit zijn opgenomen, ook van toepassing zijn op het horen van werklozen binnen het raam van de wet van 14 februari

(1) Die wijziging dient overigens op een correcte wijze te gebeuren, namelijk door in het eerste, tweede en derde lid de woorden "een onderhoud", "dit onderhoud" en "het onderhoud" respectievelijk te vervangen door de woorden "een hoorzitting", "deze hoorzitting" en "de hoorzitting".

(2) En dan nog enkel in de Franse tekst van dat koninklijk besluit. Het woord "hoorzitting" komt nergens als zodanig voor in de Nederlandse tekst ervan.

1961. Het verdient derhalve aanbeveling uitdrukkelijk te vermelden welke bepalingen van het koninklijk besluit van 25 november 1991 van toepassing zijn op de hoorzitting als bedoeld bij het te wijzigen artikel 23, § 2, eerste lid, van de wet van 14 februari 1961.

Enig artikel, tweede lid, 2°

1. De vraag rijst waarom in het schriftelijke verzoek (1) om tot een huisbezoek te mogen overgaan, melding moet worden gemaakt van de "regels van artikel 8 van de wet van 12 maart 1998 tot verbetering van de strafrechtspleging in het stadium van het opsporingsonderzoek en het gerechtelijk onderzoek" (lees : artikel 47bis van het Wetboek van Strafvordering). Nog afgezien van het gegeven dat die regels betrekking hebben op strafrechtelijke onderzoeken en niet geheel transposeerbaar zijn op administratieve onderzoeken (2), dient in ieder geval te worden vastgesteld dat die regels niet op huisbezoeken of huiszoekingen betrekking hebben, maar wel op het verhoor van personen. Een "verhoor" (in artikel 23, § 2, "onderhoud" genoemd) heeft evenwel reeds plaatsgevonden voordat het verzoek tot huisbezoek wordt gedaan : het is immers op grond van het gegeven dat er

(1) Conform de terminologie van het huidige artikel 23, § 2, derde lid, laatste zin, wordt in de Nederlandse tekst overigens beter de term "vraag" gebruikt.

(2) Met name het aan de ondervraagde persoon toegekende recht om te vragen dat een bepaalde opsporingshandeling zou worden verricht.

na het in artikel 23, § 2, eerste tot derde lid, bedoelde onderhoud nog twijfels bestaan over de juistheid van de verklaring inzake de gezinssituatie, dat het verzoek tot het mogen verrichten van een huisbezoek zal worden geformuleerd.

2. Het 2° dient op wetgevingstechnisch en op taalkundig vlak grondig te worden herwerkt.

2.1. Omwille van de duidelijkheid dient de bepaling te worden onderverdeeld in verschillende leden.

2.2. De tweede en de derde zin (die samen een nieuw lid zouden moeten vormen) worden beter als volgt geredigeerd :

"De sociaal verzekerde wordt ingelicht over de mogelijkheid om een huisbezoek, bedoeld in het derde lid, te weigeren. Hij wordt tevens ingelicht over de mogelijkheid om zich te laten bijstaan door een advocaat of een afgevaardigde van een erkende werknemersorganisatie, indien hij met het bezoek instemt."

2.3. Men schrijve in de vierde zin (die een afzonderlijk lid zou moeten worden) "artikel 22 van deze wet" in plaats van "artikel 22 van de wet van 14 februari 1961 houdende economische expansie, sociale vooruitgang en financieel herstel".

2.4. In de Franse tekst dient telkens "article" in plaats van "art." te worden geschreven.

.../...

2.5. Men schrijve in de Nederlandse tekst van de vierde zin (die een afzonderlijk lid zou moeten worden) "aangewezen" in plaats van "aangeduid".

Enig artikel, tweede lid, 4°

Ten gevolge van de opheffing van het vijfde lid van artikel 23, § 2, zal ook het zesde lid van die bepaling dienen te worden opgeheven.

Enig artikel, tweede lid, 5°

1. Vraag is wat de draagwijdte is van de bepaling dat de directeur van het werkloosheidsbureau beslist "op basis van de elementen waarover hij beschikt". In het huidige systeem wordt juist een verzoek om toelating tot het verrichten van een huisbezoek geformuleerd omdat de directeur van oordeel is over te weinig elementen te beschikken om met kennis van zaken te kunnen beslissen.

2. Men schrijve in het ontworpen artikel 23, § 1, eerste lid, (1). "Indien de werkloze ..." in plaats van "In de veronderstelling dat de werkloze ...".

(1) Dat het enige lid van artikel 23, § 3, zou worden, indien wordt ingegaan op de opmerking onder punt 3 bij het enig artikel, tweede lid, 5°.

3. Ten gevolge van de vervanging van het eerste lid van artikel 23, § 3, staat het tweede lid van dat artikel daarin niet meer op zijn plaats. Die laatste bepaling kan beter worden geïntegreerd in artikel 23, § 2.

Enig artikel, tweede lid, 7°

1. Er dient te worden bepaald wanneer de Rijksdienst voor arbeidsvoorziening de sociaal verzekerde moet inlichten over de mogelijkheid om bij de bevoegde federale ombudsman een klacht in te dienen.

2. Onverminderd de opmerking sub 1, kan de ontworpen bepaling als volgt worden geredigeerd :

"3° (1) § 4 wordt vervangen als volgt :

"§ 4. De sociaal verzekerde wordt ingelicht over de mogelijkheid om een schriftelijke of mondelinge klacht bij de bevoegde federale ombudsman in te dienen aangaande het optreden van de Rijksdienst voor arbeidsvoorziening inzake de controle op de gezinstoestand, overeenkomstig artikel 8 van de wet van 22 maart 1995 tot instelling van federale ombudsmannen."."

(1) Conform opmerking 1 bij het enige artikel, tweede lid, dienen de wijzigingen aan elk van de paragrafen van artikel 23 van de wet van 14 februari 1961 telkens in één onderdeel te worden ondergebracht.

Enig artikel, laatste lid

De redactie van het enige artikel, laatste lid, (dat artikel 3 zou moeten worden) wekt de indruk dat het in de bedoeling ligt de tot stand te komen, thans in ontwerp-vorm voorgelegde regeling, retroactief in werking te laten treden. Zulke retroactiviteit kan evenwel moeilijk worden gebillijkt aangezien ze tot gevolg zou hebben - of althans zou beogen - voor de periode waarop de retroactiviteit zou slaan, dat de door de voorzitter van de arbeidsrechtbank vóór de bekendmaking van de wet toegelaten huisbezoeken naderhand van hun regelmatigheid zouden worden ontdaan en niet meer in aanmerking zouden mogen worden genomen bij beslissingen binnen het raam van de controle van de gezins-situatie van de sociaal verzekerde.

Voor zover de ontworpen wet, eens aangenomen, bekrachtigd en afgekondigd, niet meer vóór 1 mei 2000 in het Belgisch Staatsblad zou kunnen worden bekendgemaakt, dient de onderzochte bepaling te vervallen of te worden vervangen door een bepaling naar luid waarvan de wet in werking treedt op de dag van haar bekendmaking in het Belgisch Staatsblad.

PORTEE DU PROJET

L'avant-projet de loi soumis pour avis vise à apporter un certain nombre de modifications au régime de contrôle de la situation familiale des chômeurs indemnisés, organisé par l'article 23 de la loi du 14 février 1961 d'expansion économique, de progrès social et de redressement financier.

En premier lieu, le projet tend à renforcer les droits de la défense du chômeur concerné. A cet effet, l'entretien prévu actuellement en vue de vérifier la situation familiale est transformé en une audition, l'Office national de l'emploi se voit imposer l'obligation d'informer le chômeur concerné de ses droits et de ses possibilités de recours aux différents stades de la procédure de contrôle de la situation familiale, et le chômeur concerné est autorisé à se faire assister par un avocat ou un délégué syndical, tant lors de l'audition que lors d'une visite éventuelle des locaux habités par le chômeur.

En outre, le projet enlève à l'Office national de l'emploi le droit de demander au président du tribunal du travail l'autorisation de pénétrer dans les locaux habités par le chômeur concerné lorsque celui-ci n'y donne pas son consentement ou retire un consentement donné. Afin de compenser partiellement la disparition de cette procédure spécifique, le directeur du bureau de chômage est investi du pouvoir de statuer "sur (la) base des éléments dont il dispose".

.../...

Enfin, il est disposé que l'assuré social concerné est informé de la possibilité d'introduire une réclamation auprès du médiateur fédéral compétent au sujet de l'intervention de l'Office national de l'emploi en matière de contrôle de la situation familiale.

OBSERVATIONS GENERALES

1. La question se pose de savoir si les auteurs du projet ont suffisamment tenu compte de la distinction existant entre des perquisitions effectuées dans le cadre d'une instruction judiciaire d'une part, et des visites domiciliaires réalisées dans le cadre de contrôles administratifs d'autre part.

Les visites domiciliaires effectuées dans le cadre du contrôle de la situation familiale de chômeurs n'ont en tant que telles aucun rapport avec une instruction judiciaire, mais font partie d'une enquête administrative. Dans le cadre d'une telle enquête, il n'est pas possible de demander au juge d'instruction de délivrer un mandat de perquisition, étant donné que ce juge ne peut ordonner de perquisition que dans le cadre d'une instruction judiciaire (1).

(1) La justification figurant dans l'exposé des motifs, selon laquelle "le juge du travail (...) n'est pas le mieux placé pour agir au niveau de l'instruction", manque dès lors en fait.

2. Ainsi que le Conseil d'Etat, section de législation, l'a déjà observé dans son avis L. 28.780/1 du 2 février 1999 (1), créer un régime propre aux visites domiciliaires effectuées dans le cadre du contrôle de la situation familiale des chômeurs, entraîne une différence de traitement entre différentes catégories d'assurés sociaux qui, en fonction de la nature de l'avantage social auquel ils ont droit, se trouveront face à une différenciation des mesures de contrôle pouvant être prises à leur égard. La même observation vaut pour les chômeurs entre eux selon que le contrôle porte ou non sur leur situation familiale.

Afin qu'il soit clair que cette différence de traitement entre les différentes catégories d'assurés sociaux est justifiée par des raisons objectives et raisonnablement admissibles et que sur ce point, il n'y a pas d'incompatibilité avec les principes constitutionnels de l'égalité et de la non-discrimination, il conviendrait de faire mention de ces raisons dans l'exposé des motifs. Cela implique de justifier non seulement l'introduction de la mesure en projet en tant que telle, mais aussi la différence de traitement ainsi créée entre les catégories précitées d'assurés sociaux.

3. Le projet est susceptible d'être sérieusement amélioré tant sur le plan légistique que sur le plan linguistique.

(1) Doc. parl., Chambre, 1998-99, n° 1912/7, p. 6-7.

3.1. Il y a lieu de diviser le projet en trois articles distincts. L'article 1er doit faire état de l'article de la Constitution qui qualifie la matière réglée afin de déterminer la procédure parlementaire applicable. A l'article 2, il y a lieu de reproduire les modifications à apporter à l'article 23 de la loi du 14 février 1961 (ou de remplacer l'article dans son ensemble; voir ci-dessous sous 3.2.). Enfin, l'article 3 doit régler l'entrée en vigueur de la loi en projet.

3.2. Au lieu d'apporter toute une série de modifications ponctuelles à l'article 23 de la loi du 14 février 1961, il est recommandé, dans un souci de clarté, de remplacer l'article dans son ensemble. L'exposé des motifs peut alors indiquer en quels points le texte en projet diffère du texte existant.

Si cette suggestion n'est pas suivie, il faudra restructurer fondamentalement l'article unique, alinéa 2, 1° à 7°, (qui deviendrait l'article 2), en tenant compte des règles usuelles de la légistique, ce qui n'est actuellement pas le cas (1).

3.3. Le texte néerlandais du projet est susceptible d'être amélioré en de nombreux points. Ainsi, il faut souligner d'une manière générale que la terminologie utilisée dans le projet doit se rapprocher davantage de la terminologie utilisée actuellement dans l'article 23 de la loi du 14 février 1961 et qu'il faut chaque fois écrire

(1) A cet égard, les auteurs du projet sont invités à s'inspirer des règles de "Légistique formelle, recommandations et formules" (site Internet : <http://www.raadvst-consetat.be/pdf/Lforf1.pdf>).

"eerste, tweede, derde ... lid" au lieu de "lid 1, lid 2, lid 3 ...".

EXAMEN DU TEXTE

Intitulé

1. Il y a lieu de reproduire littéralement l'intitulé de la loi à modifier dans le texte néerlandais. On écrira donc "wet van 14 februari 1961 voor economische expansie, sociale vooruitgang en financieel herstel".

2. La mention de la loi du 7 avril 1999 entre parenthèses doit être omise.

Article unique, alinéa 1er

Selon l'alinéa 1er de l'article unique (qui doit devenir l'article 1er), la loi en projet règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution. L'alinéa 2, 4°, de cet article enlève toutefois une compétence au président du tribunal du travail.

Ainsi que le Conseil d'Etat, section de législation, l'a déjà relevé à plusieurs reprises, il résulte du rapprochement de l'article 77, alinéa 1er, 3°, de la Constitution et de l'article 77, alinéa 1er, 9°, de la Constitution, que la détermination de la compétence des

.../...

cours et tribunaux est une matière intégralement bicamérale (1).

Conformément à la pratique parlementaire existante, il faudra retirer le 4° précité du projet afin de le placer dans un projet distinct qui doit suivre la procédure bicamérale parfaite.

Article unique, alinéa 2

1. Le 1° tel qu'il est rédigé actuellement, doit être précédé d'une phrase liminaire (qui deviendrait la phrase liminaire de l'article 2) qui, si la suggestion de remplacer l'article dans son ensemble est suivie (voir observation générale, point 3.2.), doit être rédigée comme suit :

"(Art. 2). L'article 23 de la loi du 14 février 1961 d'expansion économique, de progrès social et de redressement financier, rétabli par la loi du 7 avril 1999, est remplacé par la disposition suivante :".

Si les auteurs préféreraient néanmoins s'en tenir à une modification de l'article, au lieu de le remplacer dans son ensemble, la phrase liminaire devra alors être rédigée comme suit :

"(Art. 2). A l'article 23 de la loi du 14 février 1961 d'expansion économique, de progrès social et de redressement

(1) Voir notamment les avis L. 24.111/A.G.-A.V./2/V.-L. 24.594/A.G.-A.V./2/V. des 10 et 18 octobre 1995, Doc. parl., Chambre, 1995-96, n° 364/1; L. 29.615/AV du 23 octobre 1995, Doc. parl., Chambre, 1995-96, n° 329/1; L. 24-713/3 du 9 novembre 1995, Doc. parl., Chambre, 1995-96, n° 287/1; L. 28.790/1 du 4 février 1999, Doc. parl., Sénat, 1998-99, n° 1-614/12.

financier, rétabli par la loi du 7 avril 1999, sont apportées les modifications suivantes :

(...)".

Ensuite, il faudra subdiviser l'article comme suit :

"1° Le paragraphe 2 est modifié comme suit :

- a) (...)
- b) (...)
- c) (...)
- d) (...)

2° Le paragraphe 3 est modifié comme suit :

- a) (...)
- b) (...)

3° Le paragraphe 4 est remplacé par la disposition suivante :".

.../...

Article unique, alinéa 2, 1°

L'exposé des motifs fait valoir que le remplacement du terme "entretien" par le terme "audition" (1) entraînera une application systématique des dispositions relatives à l'audition, énoncées dans l'arrêté royal du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage, lorsque le chômeur est invité par l'Office national de l'emploi dans le cadre de la vérification de sa situation familiale. Il est cependant permis de douter que ce remplacement ait effectivement la conséquence visée. En effet, l'arrêté royal du 25 novembre 1991 contient les dispositions générales de la réglementation du chômage, qu'il faut distinguer des dispositions spécifiques de contrôle en matière de chômage, que contient la loi du 14 février 1961. L'utilisation dans cette dernière loi d'une notion identique à celle qui est utilisée dans l'arrêté royal du 25 novembre 1991 (2), ne suffit pas à rendre d'emblée toutes les règles relatives à l'audition de chômeurs figurant dans cet arrêté royal, également applicables à l'audition de chômeurs dans le cadre de la loi du 14 février 1961. Il est recommandé, dès lors, de mentionner expressément quelles dispositions de l'arrêté royal du 25 novembre 1991 sont applicables à l'audition visée à l'article 23, § 2, alinéa 1er, à modifier, de la loi du 14 février 1961.

(1) Par ailleurs, cette modification doit se faire correctement, à savoir en remplaçant dans les alinéas 1er, 2 et 3, les mots "un entretien", "cet entretien" et "l'entretien" respectivement par les mots "une audition", "cette audition" et "l'audition".

(2) Et uniquement dans le texte français de cet arrêté royal. Le mot "hoorzitting" n'apparaît nulle part comme tel dans le texte néerlandais de celui-ci.

Article unique, alinéa 2, 2°

1. On peut se demander pourquoi la demande (1) écrite faite en vue de pouvoir procéder à une visite domiciliaire, doit mentionner les "règles prévues par l'art. 8 de la loi du 12 mars 1998 relative à l'amélioration de la procédure pénale au stade de l'information et de l'instruction" (lire : article 47bis du Code d'instruction criminelle). Abstraction faite de la circonstance que ces règles concernent des enquêtes pénales et ne sont pas totalement transposables à des enquêtes administratives (2), il faut en tout cas constater que ces règles ne concernent pas les visites domiciliaires ou les perquisitions, mais l'audition de personnes. Une audition (appelée "entretien" à l'article 23, § 2) a cependant déjà eu lieu avant que la demande de visite domiciliaire ne soit formulée : en effet, c'est parce qu'il subsiste des doutes quant à l'exactitude de la déclaration de situation familiale à l'issue de l'entretien visé à l'article 23, § 2, alinéas 1er à 3, que sera formulée la demande visant à pouvoir effectuer une visite domiciliaire.

2. Il y a lieu de revoir en profondeur le 2° sur les plans légistique et linguistique.

(1) Conformément à la terminologie de l'actuel article 23, § 2, alinéa 3, dernière phrase, il vaudrait d'ailleurs mieux utiliser le terme "vraag" dans le texte néerlandais.

(2) Notamment le droit accordé à la personne interrogée de demander qu'un acte d'information déterminé soit effectué.

2.1. Par souci de clarté, il y a lieu de subdiviser la disposition en plusieurs alinéas.

2.2. Mieux vaudrait rédiger les deuxième et troisième phrases (qui, ensemble, devraient constituer un nouvel alinéa) comme suit :

"L'assuré social est informé de la possibilité de refuser une visite domiciliaire, visée à l'alinéa 3. En outre, il est informé de ce que, s'il accepte la visite, il peut se faire assister par un avocat ou un représentant d'une organisation de travailleurs agréée."

2.3. Dans la quatrième phrase (qui devrait devenir un alinéa distinct), on écrira "l'article 22 de cette loi" au lieu de "l'art. 22 de la loi du 14 février 1961 d'expansion économique, de progrès social et de redressement financier".

2.4. Dans le texte français, il y a lieu d'écrire chaque fois "article" au lieu de "art."

2.5. Dans le texte néerlandais de la quatrième phrase (qui devrait devenir un alinéa distinct), on écrira "aange-wezen" au lieu de "aangeduid".

Article unique, alinéa 2, 4°

Consécutivement à l'abrogation de l'alinéa 5 de l'article 23, § 2, l'alinéa 6, de cette disposition devra aussi être abrogé.

.../...

Article unique, alinéa 2, 5°

1. Le Conseil d'Etat n'aperçoit pas la portée de la disposition selon laquelle le directeur du bureau de chômage statue "sur (la) base des éléments dont il dispose". Dans le système actuel, si le directeur du bureau demande l'autorisation d'effectuer une visite domiciliaire, c'est précisément parce qu'il estime qu'il dispose de trop peu d'éléments pour pouvoir statuer en connaissance de cause.

2. On écrira dans l'article 23, § 1er, alinéa 1er, en projet (1), "Si le chômeur ..." au lieu de "Dans l'hypothèse où le chômeur ...".

3. A la suite du remplacement de l'alinéa 1er de l'article 23, § 3, l'alinéa 2 de cet article n'y est plus à sa place. Mieux vaudrait intégrer cette dernière disposition dans l'article 23, § 2.

Article unique, alinéa 2, 7°

1. Il y a lieu de déterminer à quel moment l'Office national de l'emploi doit informer l'assuré social de la possibilité d'introduire une réclamation auprès du médiateur fédéral compétent.

(1) Cet alinéa deviendra le seul alinéa de l'article 23, § 3, s'il est donné suite à l'observation faite au point 3 sur l'article unique, alinéa 2, 5°.

2. Sous réserve de l'observation formulée au 1, la disposition en projet peut être rédigée comme suit :

"3° (1) Le § 4 est remplacé par la disposition suivante :

"§ 4. L'assuré social est informé de la possibilité d'introduire une réclamation écrite ou orale auprès du médiateur fédéral compétent au sujet de l'intervention de l'Office national de l'emploi en matière de contrôle de la situation familiale, conformément à l'article 8 de la loi du 22 mars 1995 instaurant des médiateurs fédéraux."."

Article unique, dernier alinéa

Tel qu'il est rédigé, l'article unique, dernier alinéa, (qui devrait devenir l'article 3) peut donner à penser que l'intention des auteurs est de faire rétroagir le régime envisagé, soumis actuellement sous forme de projet. Pareille rétroactivité ne se justifie toutefois guère étant donné qu'elle aurait pour effet - ou du moins pour but - pour la période à laquelle se rapporterait la rétroactivité, de rendre par la suite irrégulières les visites domiciliaires autorisées par le président du tribunal du travail avant la publication de la loi, et de ne plus pouvoir les prendre en considération pour statuer dans le cadre du contrôle de la situation familiale de l'assuré social.

(1) Conformément à l'observation 1 sur l'article unique, alinéa 2, les modifications apportées à chaque paragraphe de l'article 23 de la loi du 14 février 1961 doivent faire l'objet d'une subdivision distincte.

Dans la mesure où la loi en projet, après avoir été adoptée, sanctionnée et promulguée, ne pourrait plus être publiée au Moniteur belge avant le 1er mai 2000, la disposition examinée devra être omise ou remplacée par une disposition selon laquelle la loi entre en vigueur le jour de sa publication au Moniteur belge.

De kamer was samengesteld uit

de Heren
Messieurs

A. BEIRLAEN,

M. VAN DAMME,
J. SMETS,

G. SCHRANS,
E. WYMEERSCH,

Mevrouw
Madame

A. BECKERS,

La chambre était composée de

staatsraad, voorzitter,
conseiller d'Etat, président,

staatsraden,
conseillers d'Etat,

assessoren van de
afdeling wetgeving,
assesseurs de la
section de législation,

griffier,
greffier.

De overeenstemming tussen de
Nederlandse en de Franse tekst
werd nagezien onder toezicht van
de H. J. SMETS.

Het verslag werd uitgebracht
door de H. W. VAN VAERENBERGH,
auditeur. De nota van het Coör-
dinatiebureau werd opgesteld en
toegelicht door de H.
E. VANHERCK, referendaris.

La concordance entre la ver-
sion néerlandaise et la version
française a été vérifiée sous le
contrôle de M. J. SMETS.

Le rapport a été présenté par
M. W. VAN VAERENBERGH, auditeur.
La note du Bureau de coordination
a été rédigée et exposée par M.
E. VANHERCK, référendaire.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER,

DE VOORZITTER - LE PRESIDENT,

A. BECKERS

A. BEIRLAEN